

Nedideliamė Nixono miestelyje, New Jersey valstijoje, pereitą savaitę įvyko eksplozija sprogstamųjų medžiagų dirbtuveje. Dirbtuvė tapo visai sunaikinta, 18 žmonių užmušta ir apie 100 sužeista.

APŽVALGA

VINIKAS PAKELIAMAS I GENERALIUS KONSULIUS.

Chicago kunigų "Draugas" rašo:

"Lietuvos užsienių reikalų departamentas, kuriame bosai p. Balutis, buvęs Chicago lojeris, Amerikos lietuvių katalikų visuomenė dažnai 'pamyliuoja'."

"Vinikas yra plikčiausias laisvamanis. Kaip tokiame duota vieta sekretoriauti Lietuvos atstovybėje. Pirm kokio laiko jis iš tos vietos paliešutas ir jo vieton pastatytas sekretorius žydas Rabinovič, kituomet dirbęs Lietuvos atstovybėje Anglijoje."

"Dabar Vinikui duodamas naujas 'džabas'—pakeliamas į generalius konsulus. Kaip generalio konsulio vieta čia Lietuvai nebereikalinga, taip Vinikas neatitinkamas tam džabui."

Zinoma, zinoma! Ot, kad paskirtų kuniga Bumsą, ar kita kokią neženotą 'tėvelį', tai būtų visai kas kita!

ŠALIAPINO BALSAS UŽDIRBA DAUGIAUSIA PINIGŲ.

Bostono dienraštis "Post" rašo:

"Sakoma, jog rusų dainininkas Šaliapinas, kuris operų 'Boris Godunov' lošė čionai Borisio rolę, uždirba daugiau pinigų, negu koks nors kitas operos dainininkas pasaulyje. Jisai užėmė pirmutinę vietą, kuria taip ilgai laikė italų dainininkas Caruso. Chicago Operos kompanija moka Šaliapinui \$150,000 už 60 perstatymų, kuomet Metropolitan Opera moka jam po \$2,500 nuo kiekvieno vakaro. Beto da Šaliapinas turi kontraktą dainuoti 30 kartų per metus kitose vietose."

"Sudėjus jo pajamas nuo koncertų, pelną nuo fonografo rekordų ir jo metinę algą iš operų, jis gauna iš viso daugiau kaip \$300,000 per metus."

"Garsioji dainininkė Galli Curci uždirba apie \$200,000 per metus."

Šaliapinas atvažiuo į Ameriką vos tik apie du metus atgal. Jo atvykimo tikslas čionai buvo parinkti aukų badaujantiems Rusijos žmonėms. Ir beveik visas pelnas iš jo koncertų pradžioje buvo skiriamas Rusijos badaujantiems. Dabar gi, kaip rodo, Šaliapinas dirba jau savo naudai.

KAS YRA BEPROTYSTĖ?

Vienas anglų laikraštis stato klausimą, kas yra beprotystė? Jis sako:

"Trumpai, beprotystė yra toks proto stovis, kuris verčia žmogų elgtis keistai, netaip kaip kiti žmonės."

"Bet kas gali pasakyti, kada žmogus yra protingas, o kada beprotis?"

"Vienas žmogus bando nusišauti bačko su Niagaros vandenspuoliu ir žuva. Jūs sakot: Beprotis!"

"Kitas karo lauke puola į priešų ugnį ir taip pat žuva. Jūs sakot: 'Karžygis, patriotas'."

"Vienas eina ant tikros mirties ir žuva norėdamas atrasti šiaurės žemėlį. Jis yra didvyris."

"Kitas nukrinta nuo stogo ir užsimuša manydamas, kad jis pasidaręs sparnus galės pakilti oran. Jis yra beprotis."

"Vienas pamišėlių prieglaudoj atsisako valgyti ir numiršta badu. Jį palaudoja kaip beprotį."

"Kitas kvailys atsisikiria nuo svieto, apauga purvais, pats save kankina, badauja ir miršta blaiviausiame skurde. Jo vardą padaro šventuoju."

Taigi pasirodo, sako tasai laikraštis, kad sunku suprasti, ką žmonės skaito beprotystė. Tokie pat elgesiai syki skaitomi bepročių darbais, kita syki—didvyrų žygiais.

NAUJI LAIKRAŠČIAI LIETUVOJE.

Mums prisiusta trys numeriai laikraščio "Musų Mintis". Tai yra naujas, tik ką pasirodęs Kaune laikraštis. "Musų Mintis" žada būti gyva, įdomi ir eiti kartu su gyvenimu. Kiti Lietuvos laikraščiai yra leidžiami daugiausia partijų; juose talpinami ilgi politiniai straipsniai, kuriuos skaitant tik snaudulys ima. Žinių juose kaip ir nėra. "Musų Mintis" žada būti visai kitokia. Ji rašysianti taip, kad kiekvienas galėtų suprasti. Todėl ji ir rašyba vartoja lengvesnę: raides a, e, i, u ir y iš žodžių vidurio visai išmetamos.

Pirmieji "Musų Minties" numeriai daro neblogą įspūdį. Laikraštis nedidelis, tik vienlinkas lapas, bet labai įvairus ir gyvas. Daug žinių paimta iš Amerikos laikraščių. Iš "Keleivio" perspausdinta "Naujų Lietuvos 'patriotų' himnas", "Civilizacijos evoliucija" ir t.t.

"Musų Mintis" praneša, kad šiomis dienomis Kaune pasirodė ir kitas naujas laikraštis—"Musų Žodis". Tai esąs žydų organas, leidžiamas lietuvių kalba.

Tai, bra, atėjo laikai! Žydai savo laikraštį spausdina lietuviškai!

PONOMANIJOS LIGA.

"Musų Mintis" pašiepia įsigyvenusių Lietuvos buržuazijoj madą vadinti vieni kitus "ponais", "poniomis" ir "panelėmis". Šita mada virtusi stačiai liga—manija. Štai pavyzdys, kaip Lietuvoje dabar kalbama:

"Labas, ponas! Prašau sėsti, ponas! Kas girdėti, ponas? Ponas, kur pono ponas?"

Tai reiškia: kur tamstos žmona?

Net telefono numerio jie negali pareikalauti, neįkišę to kvailio titulo. Pavyzdžiui:

"Panele, prašau man telefono 20 numerį. Ačiū, panele! Panele, o kaip panelė laikaisi?"

"Ponia, aš vakar mačiau poną teatre. Poniute, kokia graži poniutės dukrelė!"

Ir taip toliaus. Net, kokius skaityti.

LENKŲ LAIKRASTIS IR ŠAULIAI PO VIENU STOGU.

"Musų Minties" 1-mame numeryje skaitome šitokią žinią:

"Lietuvos šaulių Sąjungos valdyba turi būstinę Kaune Laisvės Alėja, Nr. 26. Po tuo pačiu stogu, iš kiemo, randasi 'Dzien Kowienski' redakcija, administracija ir spaustuve... Bet, kaip teko mums iš patikimų šaltinių sužinoti, jie, taktikos žvilgsniu... Sąjungos Valdybos judinti dar nemanoma. Kol kas lenkai pasitenkinsiu tuo, kad iškraustė iš Ožeskiens gatvės Kauno šaulių būrį."

Šitą turėtų įsitemyt "nordikų" organas "Sandara", kuri sugadina tiek daug niekuo nekalto popieriaus nuolat rašydama protestus prieš "Keleivį", kam jis gyvena po vienu stogu su lenkų laikraščiu.

Jei mes butume "Sandara", tai mes patriotiškos amunicijos neiekvotume tuščiai kovai su So. Bostono

lenkų laikraštuku. Vietoj sunkiai nusidėmume prieš to, mes sušauktume visą "nordikų" rase" ir pakeltume vainą prieš toki "Dzien Kowienski", kuris krausto žacijas.

Ar "Neo-Lituanija" istie-

Taigi mes patariam jai apsižiūrėti, kad ji kartais nepažiūsiuotų taip svarbaus patriotiško džabo. Lietuvoje, matyt, su lenkais niekas nekovoja, ir jei "Sandara" apie tai nepasirūpins, tai lenkai tenai taip ir gyvens po vienu stogu su lietuviais. Kad gyventų, tai būtų da pusė bėdos; bet jie gali da lietuvius ir iškrausyti. Štai, iš Ožeskiens gatvės jie šaulius jau iškrausė.

Nejaugi "Sandara" nemato, kad čia visai "nordikų rasei" gresia pavojus?

APIE LIETUVOS STUDENTUS.

Po Ameriką dabar važinėjasi du Lietuvos universitetų studentai, Marciulionis ir Banaitis. Jie renka čia aukas savo draugijai "Neo-Lituanija", kuri norinti paskatinti studentams bendrabutį Kaune. Namas lėšuosias apie \$35,000. Jame busianti valgykla, salė paskaitoms ir kokiems trims šimtam studentų kambariai. Toks namas esąs būtina reikalingas, nes dabar studentai Kaune neturi kur prisiglausti.

Taip mums pasakojo patįs svečiai-studentai, kurie buvo anadien atsilankę "Keleivio" redakcijon.

Visa tai gali but tiesa. Bet klausimas, kodėl apie tokį bendrabutį nepasirūpiną pats universitetas. Universitetas yra valstybinė įstaiga, o bendrabutis prie jo prigulės privatinė studentų organizacijai. Ir prie to šita organizacija ne visų studentų, o tik jų dalies. Ir šitai dalis, kaip Mokytojų Sąjungos pirmininkas Zygmantas palaukti pinigų. Lie-lis su liudininkų atstovais praneša, yra "kunigų palaimintoji reakcinė grupė."

Mes nenorime geram darbininkui kenkti. Tačiau mes čionų demokratų valdžia

nutarė spirita pirkti savo monopolijai iš užsienio. Dabargi anglai statys Lietuvos tiltus ir vagonus. O Lietuvos darbininkai tuo tarpu vaikščios be darbo.

KOMUNISTŲ "KRAKMOLAS."

Montelloje yra pusėtinai įsivyravę lietuviški komunistai. Jiems tenai rodosi, kad jie viska žino ir visus gali sukirsti, nes, mat, "apsvieta" semia iš "Laisvės."

Šiomis dienomis kalbėjo tegai klerikalų keikunas Garmus. Atėjo ir komunistai. Atėjo ir klausia: "Pasakyk, kas malsino Lietuvos 'krakmolą'?"

Mat, komunistai girdėjo, kad revoliucijos metu kunigai naikino Lietuvoje "krakmolą." Žodis "krakmolas" rusų kalboje reiškia maistą; bet "Laisvės" mokiniai rusų kalbos nesupranta, ir iš "kramolų" padarė "krakmolą."

Garmus pamatęs, su kuo turi reikalą, išjuokė komunistų tamsumą ir padarė iš jų tikrus molio Motiejus.

RACKAUSKAS GRIZTA AMERIKON?

Mums teko girdėti, kad p. Rackauskas vėl norėtų sugrįžti Amerikon ir gauti tą patį džabą prie Clevelando "Dirvos", kurį jisai turėjo prieš išvažiuosiant į Londoną.

Tas reikėtų, kad jo darbas prie Lietuvos Atstovybės Londone jau pasibaigė. Ar jis pats tą vietą pametė, ar ji atstatė, tai neteko sužinoti.

\$1,500,000,000 AMERIKOS MOKYKLoms.

Pereitais metais visuomenės mokykloms Suvienuotose Valstijose buvo išleista \$1,500,000. Rodos, tai milžiniška kruva pinigų. Bet ant tabako pernai žmonės išleido daug daugiau, nes tabako kompanijos turėjo pajamų \$2,111,000,000; o ant kėndžių ir aiskymo praval-gyta \$1,800,000,000.

Atsišaukimas į Amerikos Lietuvius Darbininkus.

Lietuvos Socialdemokratų Partija yra vienintelė partija, nuosakiai kovojanti už Lietuvos darbininkų ir bežemių valstiečių reikalus.

Bet jos darbas yra be gale sunkus, kadangi Lietuvos beturčiai dar yra nepakankamai tvirtai susiorganizavę, kad galėtų aprūpinti savo partiją visomis reikiamomis tai kovai priemonėmis.

Jiems reikia pagalbos ir mes, žemiaus pasirašiusieji Komiteto nariai, kviečiame prie to susipratusius Amerikos lietuvių darbininkus.

Mūsų draugai Lietuvoje nesigaili nei savo įiegu, nei pinigų darbo žmonių paluotų, savimo reikalui. Pavyzdžiui, Seimo nariai socialdemokratai, kurie gauna tikslai 10 dolerių mėnesiui, nemaziau kaip 10 nuosintį savo algos atiduoda Partijai, t.y. tam, kad suorganizavus ir apsvietus Lietuvos darbininkus. Paremkime tą darbą ir mes!

Amerikos lietuvių darbininkai iki šiol yra ne mažai aukavę šitam reikalui. Vienok jų aukos buvo duodamos tikslai pripuolamai, laikas nuo laiko. Norint, kad darbininkų organizavimas ir švietimas Lietuvoje eitų planingai ir kad mūsų draugai tenai galėtų iškalno numatytą kokią darbo plotą jie gali aprėpti, reikalinga jiems nuolatinė, reguliari pagalba.

Ant jų pečių guli uždavinys ne tikslai ginti darbininkų reikalus Seime ir vietų savivaldybėse, bet taip pat ir padėti jiems ekonominėje jų kovoje dėl buvio pagerinimo; jie turi ne tikslai stiprinti politinę darbininkų partiją, bet ir gaivinti jų profesinį judėjimą; jiems reikia taip pat šviesti ir organizuoti darbininkų jaunimą. Šitiems jų darbams teikti reguliarią paramą Amerikos lietuvių Social-

listų Sąjunga įsteigė Lietuvos Socialdemokratų Partijos Rėmėjų Fondą (kurio taisyklės telpa žemiaus).

Fondo narių gali patapti kiekvienas draugas arba draugė, pasizadėjęs mokėti nuolatinę duoklę aukščiau nurodytam tikslui. Tenai, kur atsiras keliatas tokių draugų, gali susidaryti Fondo kuopa.

Taigi mes kviečiame Jus, draugai ir draugės darbininkai, tapti Lietuvos Socialdemokratų Partijos rėmėjais. Daugumai mūsų doleris-kitas per mėnesį turi nedaug reikšmės. Bet Lietuvoje iš vieno dolerio pasidaro 10 litų, ir dešimtis Amerikos darbininkų, sudėję bent po vieną dolerį, pasius Lietuvon 100 litų, kuriais tenai jau galima bus padaryti pusėtinai naudos.

Tikimės, kad atsiras šimtai draugų, kurie su noru stos į šitą Fondą ir padės Lietuvos darbininkams iškovoti laisvę ir geresnę ateitį.

Lietuvos Socialdemokratų Partijos Rėmėjų Fondo Komitetas:

J. Čeponis,
J. Smotelis,
M. Jurgelionienė.

TAISYKLĖS

Lietuvos Socialdemokratų Partijos Rėmėjų Fondo.

1. L. S. D. P. darbo rėmimui Lietuvoje yra sudaromas L. S. D. P. Rėmėjų Fondas.

2. Fondo reikalų vedimui L. S. D. Pildomasis Komitetas paskiria tam tikrą komitetą iš trijų asmenų: Pirminko, Raštininko ir Izdininko.

3. L. S. D. P. Rėmėjų Fondo komitetas, nereičią, kaip vieną kartą per tris mėnesius, duoda raštu finansinę apyskaitą ir raportuoja L. S. S. Pildomajam Komitetui.

4. L. S. D. P. Rėmėjų vardai ir Fondo apyskaitos yra skelbiama Naujienose Keleivyje ir Socialdemokrata.

5. Kiekvienoj Amerikos lietuvių kolonijoj gali susidaryti L. S. D. P. Rėmėjų kuopa, kuri veikia po Fondo Komiteto kontrole ir kas mėnesis atsiskaito su Fondo Komitetu.

6. L. S. D. P. Rėmėjas yra kiekvienas asmuo pasizadėjęs remti Lietuvos Socialdemokratų Partiją nuolatiniu mokesčiu, kurį jis atiduoda vietiniai Fondo kuopai (jeigu tokia yra), arba siunčia Fondo Komitetui.

7. Rėmėjų mokesčiai gali but mėnesinė (nemaziau kaip 25 centai) arba mėtinė. Rėmėjas, kuris moka mėnesiui nemaziau, kaip 50 centų arba metams nemaziau, kaip \$5.00, gauna Socialdemokrata.

8. Rėmėjų Fondas, per savo Komitetą, kuopas ir atskirus narius, stengiasi gauti pinigines paramas Lietuvos Socialdemokratų Partijai visokiais galimais būdais: rinkimu aukų, rengimu pramogų ir t.t.

SIULĖ \$1,000,000 KYŠĮ.

Wilsono žentas McAdoo, kuris prie Wilsono valdžios buvo finansų ministerium, dabar prisipažino, kad aliejaus magnatas Doheny siūlė jam \$1,000,000 už pataravimus Meksikoje, ir jis, McAdoo, norėjęs tuos pinigus pasiimti, tik jam nepasisekė visas padaryti, kaip Doheny norėjęs. Jis gavęs "tikslai" \$100,000.

Chesterfield
CIGARETAI

Skonis yra dalykas tabako gerumo

Mes įdomu galim įsitikinti, kad tabaka vartojama Chesterfield'o tabako gamintojų rūšių (ir tokių geriausių rūšių) negu kitiame cigarete už tą patį kainą.

Liggett & Myers Tobacco Co.
Chesterfield
CIGARETAI
Be Užgandėdina

"JOKIO APCAIVIMO ČIONAI NĖRA — TAI CERIAUSIAS CIGARE. TAS BILE KADA PADARYTAS!"

Kas skaito ir rašo
Tas duonos neprae

AMERIKOS LIETUVIŲ JUDĖJIMAS

Kas nieko neveikia
To niekas nepelkia

CHICAGO, ILL.
Lorido Listerio nuopelnai žmonijai.—Prieš Listerį chirurgija buvusi baisiausiame stovyje; iš 130,000 padarytų operacijų, 100,000 buvo nepasekmingų.

Vasario 17 d., Raymond Institute Mokslo Draugams davė paskaitą Dr. A. Davidsonis. Jis sakė, kad prieš Listerį chirurgija buvusi tokia, stovyje, jog žmogus guldamas ant operacijos stalo, guldamas veik grabin. Tokių apvėrtimų dalykų padėtis buvo ne todėl, kad tada chirurgai buvo blogi, o todėl, kad tuoj po operacijos ligonis apsikrėdavo. Žaizdos pradėdavo puti, įsimedavo gangrena ir ligonis mirėdavo.

Dr. Davidsonis privėdė tokių pavyzdžių. Laikė Krymo karo francūzų armijoje buvo padaryta 130,000 amputacijų. Kitais žodžiais sakant, tiek buvo nuplauta sužeistų ir sugadintų kuno dalių. Iš tų 130,000 ligonių pasveiko vos 30,000, o kiti (100,000) numirė. Staciai nesinori tikėti, kad dalykai būtų buvę tokioji baisioji padėtis, o vienok tuo laiku statistika rodo, kad dar baisesnį dalykų dėdavo. Pasitaikydavo net taip, kad 90 nuos. operuotų mirėdavo.

Lordas Listeris, sako, kad ligoninėse pastebėjęs daugiau mirčių nuo operacijų, negu darant operacijas namuose. Jis galvojęs ir įsiekęs priežastį, kas pagimdė puliavimą. Daręs tyrinėjimus su mažais gyvuliais, varlėmis, vabzdžiais ir kt. Kada varlė kojos tarpupirštyje pazeisdamas plėvę, tai tuoj pasirodydavo puliai. Ir kur jis nebandė, visur tą patį pastebėjo. Jis nusprendė, kad niekas kitas, kaip mikrobai užkrečia žaizdas, kurių ligoninėse paprastai yra daugiau, negu privatiniuose namuose. Lordas Listeris darė eksperimentus dieną ir naktį sušukiai dirbdamas. Prelegentas sako, kad viena kartą atėjęs plėšikas į kambarin, kur jis dirbo. Plėšikas matydamas, kad Listeris jo nepastebi, pasiėmė reikalingus daiktus ir lipa sau per langą. Listeris už matęs kaip tas plėšikas lipa, nešinas drabužius per langą, paėmęs ir jis savo švarką lenda per langą kartu su plėšiku. Plėšikas paklausė: kur tu dabar eini? Listeris atsakė: aš maniau, kad mes kitan butan persikraustom. Galų gale Listeris surado, kad karbolis yra geriausias vaistas apsaugojimui puliavimui. Karbolis sustabdydavo puliavimą ir žaizda tuoj pradėdavo gyti. Tai gi didžiausias lordo Listerio nuopelnas ir yra suradimas antiseptikų. Ačiu tam, tukstantčiai žmonių išsigelbėjo nuo belaidinės mirties.

Listeris gimė 1827 metais, o mirė nelabai senai 1912 metais.
Bet vieno dalyko reikėjo Dr. Davidsoniui nepamiršti pasakyti—tai kas buvo tas lordas Listeris. Publika, matyt, stengėsi suprasti, jog buvo daktaras, nes kaipgi kitaip jis darytų medikalinis eksperimentus ant žmonių. Bet Listerio biografija kiek plačiau paaiškino Dr. Karalius baigus Dr. Davidsoniui savo paskaitą.

Pasak Dr. Karaliaus, Listeris buvo mokslininkas, kuris visa širdžia buvo atsidavęs tyrinėjimams. Jis nemokėjęs savo antiseptikų patentuoti, kaip kad darė elektros specialistas Edisonas. Užtat Listeris ir buvo skurdžius, paprastas daktaras.

Jis susilaukė garbės vainiko tik tada, kai išrado karboliaus vartojimą del žaizdų apsaugojimo nuo puliavimo.

Dr. Karalius kiek plačiau kalbėjo nurodymas skirtumas tarp dviejų rūšių mokslininkų. Sako, vieno rašo knygas, kurias labai perka žmonės, o paprastai žmonės tokias knygas perka, kuriose nieko gero nėra. Pavyzdžiui, kai mirė žymus pasaulio biologas Jacques Loeb, laikraštį rasta tik viena su teksto antgalviu maža žinutė ir tai tarp apgarsinimų užkimsta. O kai mirė prezidentas Hardingas, tai visi laikraščiai kas valandą dėjo naujus pavyksius ir garbino jį kaip didelį žmogų. Reiškia, mūsų liaudis, nežiurint kokia ji nebutų, ar tai amerikonas, ar tai lietuvis, visi dar tiki į prietarus. Jeigu dabar numirtų Jack Dempsey—kas jo nežino, kas neįdomia jui, jo karžygiškumui nėra galo—didelis žmogus. O ištikrųjų yra tik didelis gyvuliškumo išauklėtojas.

Dr. Karaliui baigus savo kalbą, adv. Kl. Jurgelionis

papasakojo apie reikalingumą lietuviams protestuoti prieš Johnsono bilių, kuriuo einant suvaržoma ateivybės lietuvių kvota. Lietuvių kvota ir taip buvo neteisingai patvarkyta, o dabar ir visai uždarytos durys lietuviams. Jis patarė visoms draugijoms ir klubams išnešti rezoliucijas ir pasiųsti jas į Washingtoną. Beto prie rezoliucijos reikia pridėti tam tikrą paaiškinimą apie reikalingumą padidinti lietuvių kvotą.

Publikos buvo atsilankiusios palyginamai nemažas būrelis.

M. J. Sileikis.

WORCESTER, MASS.

Žydų—sandariečių prakalbos.

11 d. vasario š.m. "Worcester Post" tilpo sekanti žinia: "Lietuviai užprašė žydus ant susirinkimo." Po tokiu antgalviu seka žydų—lietuvių šluobinės prisiekos dekreto. Žydų su lietuvių susivienijimo pablagaslovijimas vietos angli laikraščiuose atsikartojo apie tris sykius, net su žydų ir lietuvių sandariečių "spykerių" fotografijomis.

Minėtas žydų—sandariečių susirinkimas atsibuvo 16 d. vasario, t. y. subatos vakare, atšventus šabą A.O.H. salej. Tai lietuvių nepriklausomybės šešių metų su kaktuvių šventė. Kalbėtojai buvo pagarsinti lietuvis A. B. Stankevičius ir žydai—Samuel J. Brundenburg, Joseph Talmon ir S. Miller. Apar to dar buvo keli žydai užkviesti dainuoti ir grajiti. Tai pirmutinė tos rusiš burlės Worcesterio lietuvių kolonijoj.

Ant minėto šurum—burum susirinkimo atėjo apie 500 lietuvių ir žydų. Žydai kalbėjo angliškai apie emigraciją ir Johnsono bilių, o lietuviškai stenojo "Vienybės" agentas Stankevičius. Iš Stankevičiaus tokis kalbėtojas, kaip iš kaplio lietsaragis. Tokį kalbėtoją geriausia būtų pasiusti atgal į Brooklyną per C. O. D.

Tarpe klausytojų teko išgirsti juokingų pasikalbėjimų. Paveizdan, sėdi 3 tepeluoti Maušos ir žydiškai kalba apie mieles, apynius, slyvas ir rezinkas. Lietuviai pasižiūri į Maušas, nusijuokia ir linkteri galvas. Kitoj vietoj sėdi trys barz-

duoti Leibos su pelenuotais švarkais. Visi trys tyli, lapšiai akimis, pirštais krapštonosi ir kasenas barzdas, o senų žuvų "perfumas" kutenos nosis aplink sėdinčiųjų. Galop vienas Leiba atsigrižęs į antrą Leibą prabilo žydiškai:

—Nu, vos machen ze?

—Aš nesuprantu tamtos, kalbėk lietuviškai—atsiliepe antras "Leiba".

—Veizėk, veizėk, uns žyds nebom šnekėt žydiškai ir kitam žydai liep' kalbėt lietuviškai—nūdziugo žemaitis sandarietis.

—Ku tu porini, šak tu žinai, kad tep negali bucie. Tas pelenuotu gunci barzdočia, tai "Amerikos Lietuvio" daraktorius p. Jaknublynas.

—O, taip, uns pons Jaknublynas?

—Čylėk! klausyk prakalbų—įsimaišė antrasis dzuakas.

Pakštas ir žydai.

"Tėvas" Kazys Pakštas priprato čia prie jaunos mergiūros, kaip juodas katinas prie lašinių, ir kur būves, kur nebuves, tušt neprasytas kas savaitė Wor-

cestery. Nepamiršta jisai pasirodyti ir lietuvių bažnyčioj, kuri randasi pačioj žydijoj ant Providence gatvės. Lietuvių bažnyčioj p. Pakštas yra žinomas kaip "dr." Pakštas. Mat, vyčiai savo generolą "tėvą" Kazi Pakštą taip pravardžiuoja. Delei to, davatkos išėjo iš bažnyčios, kad tik pamato žydą su barzda, tai ir šaukia: "Alau, Mr. doktor!" Dabar visi barzdoti Worcesterio žydai taip gerai jaučiasi, kaip ir p. Pakštas, kad barzda juos apkarunavojo daktaro titulu.

Tai didelis skirtumas tarpe sandariečių ir vyčių nacionalstvos. Barzduotą sandariečių mitingų nuolatini maršalką p. Jokubyną vadina Leibu, o vyčių komandierių p. Pakštą vadina "daktaru". Rodo abiejų barzdos klekuotos, bet...

Bizniai.

Stambesnių biznierių čia nėra, bet smulkesnių—daugybė. Apart daugelio mažų krautuvėlių, daugelis užsiima real estate. Pastarųjų biznių užsiima net ir žioplaiusi žioplai. Rodos naminės bravarinės visus biznius pralenkė su liudniausiomis pasekmėmis. Tuli senesni biznierių atsidūrė ant bankruto kranto, kad net pačias nori išrandavoti, kuomet nauji biznierių "bravarininkai" didžiuojasi su savo "dideliais turtais." Iš visų lietuviškų biznių atrodė, kad išrandavojimas pačių prasčiausias biznis. Niekas nesiulina nei dešimtuko, o "advertaizmenas" atsiema keliolika dolerių. Tai bora biznis.

Bažnyčia ir biznis.

Pirmiau čia šv. Kazimiero parapija buvo sutrus—nekaip gyvavo, nes laisvamaniai buvo jauni, veiklūs. Dabar šv. Kazimiero bažnyčia kaip tvirtovė mūsų kolonijoj. Net kiekiausi laisvamaniai netik nekenkia, bet remia lietuvių bažnyčią. Mat, laisvamaniai permato, kad bažnyčia yra biznio įstaiga, tat biznierių ir pasinaudoja iš progos pagauti "kostumerius." Tik gudresni pralobsta bizny, o žioplai subankrutija. Todėl šv. Kazimiero bažnyčia galima pavadinti Public Market, nes ten biznierių ir pirkliai susiduria akis į akį. Pasišiausė, nuskurė parapijonai siulpsto iš džiaugsmo, kad netik bedieviai biznierių ateina į bažnyčią, bet net aukštus mokslus baigę profesionalai nemieki bažnyčios. Aišku, kad business is business. Jei kunigai netiki į Kristaus mokslą ir daro biznį bažnyčioj, kaip saliuone, tai ir svietiskai inteligentijai tas galima. Pavyzdžiui, tula inteligentė net du sykių nedėlioj ateina į šv. Kazimiero bažnyčią, nors jos tėvas yra senas bedievis, "šliuhtarinis." Bet ką reiškia tėvas prieš biznį! Senmergei ilgas Antanas pasigauti ir kostumerių prisikalbinti yra daug svarbiau, negu tėvo troškimai. Mat bedievio tėvo dukterei kitaip sunku būtų pasivyti vyčių "spykerių."

Von Hinderburg.

BALTIMORE, MD.

Kriaučių bėdos.

Jau du mėnesiai kaip didžiama mūsų miesto kriaučių isofry ir bankų blūdo sriuba srebria. Rodos būtų laikas tiems darbams pradedti ir jau laikas žmonėms užsidirbti, o to viso dar vis nematyti. Mat, viena bėda tai ne bėda, ale kuomet dvi

bėdos kruvon supuola, tai tuomet tikra bėda. Kaip tik kostumerski rubai prasideda, tai baigiasi didžiųjų firmų šapavi rubai, tokiu tai budu rubsiuviai sukibe į vienos lainės rubus neturi prie jų užtektinai darbo. O jau žydeliams gišeftas, tai gišeftas! Vien tik ir girdisi: "Niu, padaryk darbą gerai ir pigiai, tai gausi jo." Taip tai žydėliai sako kontraktoriams. O sie, pargriže pas siuvejus, sako: "Mat kaip yra: jei jus galėtumet pigiai ir gerai dirbti, tai aš darbo tuoj jums pristatysčiau. Dabar gi nepadarot gerai darbo ir norit daug pinigų." Kriaučiai klausosi ir ausis glaudo viens į kitą pasižiūrėdami, kuris iš jų nepadarot gerai darbo ir nori daug pinigų. Tikrai kriaučius galima pavadinti katorzninkais, nes jie jokių teisių kaip darbo žmonės neturi. Didžiumoje kriaučiai kaip kudikiai lenkiasi net susiriesdami prieš užveizdas, kad tik juos neišluotų laukan. O tas darosi vis dėl to, kad kuomet apmažta darbas, tai kriaučiai šalinasi nuo organizacijos, nors organizacija nuo nedirbančio mėnesinių duoklių ir nereikalauja. Jau šimtais karta buvo per organizatorius aiškinta, kad nuo organizacijos nebėgti tol, kol gyvas ir tas jų aiškinimas turi teisingus faktus. Jei žmonės mėgintų laikytis nuolatos organizuotais, tai jokia kapitalo galybė darbininkų nepriverstų vergauti.

Dabar kas iš to, kad vienas kita prieš darbdaivius peikia-skundžia, už mažesni mokestį lenda dirbti, iš ko įvyksta begalo daug nesusirratimų, o galų gale organizacijos palaikytojams krinta pati didžioji sunkenybių našta. Apie tai, kaip protingiems sutvėrimams, reikėtų ne truputį, ale gerai pagalvoti t.y. kas iš tokių žmonių darbo išeina? Niekas daugiau, kaip tik bėdos ir vargai.

A. Kurelaitis.

CHICAGO, ILL.

Pastabas.

Mokslo Draugų paskaitas lanko inteligentai žmonės. Lanko jas ir parapijonai, tik bėda su parapijonais, kad jiems paskaitų laike reikia eiti bažnyčion, tai nevisi gali į jas lankyti. Komunistai gi neina bažnyčion, o paskaitose kai pasluota; nei vieno komunistelio nerasi. Vienas jų lyderis sakydamas spycių pasakė, kad jau per daug mokslo jū, draugai, turite, taigi galite ramūs sau namie tupėti ir neiti į jokias paskaitas. Paskaitos ir mokslas yra tik buržujų išmisas, thats all.

Na ir teko man kartą pasikalbėti su tokiais "mokytais" bolševikais. Maniau, kad jie ištikrųjų yra rimti žmonės. O kaip apsigavau! Jie vietoj argumentų, pakisha kumščia panosėn. O jei ir tas negelbsti, tai pasiulo kluxiškų grąsinimų. Žmonės tiesiog subarbarėję, žinoma, nevisi, yra kiek ir rimtesnių, bet labai mažai.

"Varpas" naujas tautininkų laikraštis, vartoja riebesnius žodžius ir už stokyardų porkėapsa. Paėmus į rankas taip daužia į burną žodžiai, kaip ve "gar-golės", ir kt., kad net ka-laikas tiems darbams pradedti ir jau laikas žmonėms užsidirbti, o to viso dar vis nematyti. Mat, viena bėda tai ne bėda, ale kuomet dvi

Padiktavo figurnotas.

(Korespondencijų tąsa ant 5 pusl.)

No. 193

No. 1334

No. 190

Šie Naudingi Virtuvės Indai

Dykai už leibelius nuo Dykai

STANDARD IR CHALLENGE PIENO

Kiekviena gospadinė vartoja pieną ir cukrų kasdieninėj naminėj ruošėj. Ir kiekviena gospadinė reikalinga virtuvės puodai, indai ir stiklai, kaip matot čia paveikslė. Todel, delko nepirkt mūsų rusiš kondensuoto pieno, kurios duoda šiuos puodus, indus ir stiklus visai dovanai už savo leibelius. Mūsų rusiš kondensuoto pieno yra geriausias, ir premijos duoda geriausi patarnavimą ir vertę.

SPECIALIS PASIULYMAS

Jei išrašys šio apgarsinimo kuponą ir nuveis jį į arčiausią dovanų krautuvę, žemiau nurodytais antrašais, arba prisiusi mums, tai gausi Paveiksluota Dovaną. Kataloge ir ypatinga dovanų korta, kuri skaitysis už 10 leibelų. Bus primama tik viena tokia korta nuo vieno pirkejo. Dovaną 10 ar daugiau leibelų. Bile mūsų Krautuvės apmokės šita korta su bile kitais leibelais nuo šitu blesniz. Jai tamstų mieste nėra krautuvės, apmokėjimui šitu leibelų ir Ypatingos Dovanų kortos, tai prisiusk jas mums, kartu su numeriu dovanos iš paveiksluoto Dovanų Kataloge, ir mes ją prisiusime jums be iškaščių.

BOSTONE Mūsų PREMIJŲ KRAUTUVĖ RANDASI PO NUMERIU:

89 Friend St., arti Haymarket Square.

KITOS PREMIJŲ KRAUTUVĖS:

FALL RIVER, MASS.

14 3rd Street

arti Bedford St.

BRIDGEPORT, CONN.

165 Congress Street

arti Main St.

NEW HAVEN, CONN.

105 Temple Street

arti Crown St.

PROVIDENCE, R. I.

49 Aborn Street

arti Washington St.

No. 1721

No. 302

No. 163

No. 242

No. 193

No. 1334

No. 190

No. 193

Importuotas porcelinis blindelis, puikiai išdabintas, už 65 leibelius.

No. 1334

Plonas stiklas, geriausias rusiš, gražiai išpaustas, už 15 leibelų.

Specialė Premija

Trijų kvortų aluminio puodas, už 50 leibelų.

No. 190

Puodelis Kondensuotui Pienui su viršeliu ir viršeliu, gražiai išdabintas gelėmis, už 60 leibelų.

KUPONAS

Borden's Premium Co. Inc. 41 Hudson St. New York City

Date March 5, 1924

Šis kuponas turi būti išmaišytas į 15 dienų nuo virš minėtos dienos ant Specialės Dovanų Kortos.

VARDASNo. 5

ADRESAS (Lithuanian)

No. 1721

Pilko enamelio 8 kvortų sunlukos puodas su ausukim ir dangčiu, už 135 leibelius

No. 302

Aluminio kavai puodas, pirmos rusiš ir gero svorio, už 200 leibelų.

No. 163

Svietui indas su viršeliu, pirmos klasės spausto stiklo, už 40 leibelų.

No. 242

Importuotas porcelinis puodelis su viršeliu, išdabintas gelėmis ir auksu, už 40 leibelų.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Na, kaip tau einasi, tėve?

—Slektai, vaike. Apsėdo kažin kokia kvaraba, kad ir gyvenimas ne mielas.

—Reikia nueit pas gydytoją.

—Buvau, vaike, buvau ne pas vieną, ale pas kelis.

—Ka gi jie sako?

—Jie patys nežino. Vieni sako, kad marmatizmas, kiti kitoki paralių suranda. Ale dabar aš jau vieną užtikau, ką išrodo tikras daktaras. Žmonių pas jį su visokiom ligom taip kaip šidla-vio prie stebuklingo šaltinio laike atlaidų: ir kreivų, ir šleivų. Kai veliau nueini, tai turi stovėti eilę kaip prie velykinės, vaike. Na, ir gydo gi jis! Jis nežiūrės į liežuvi, jei koka skauda. Tik pačiupinės už kšienų, ir jau duoda liekarstų. Tikras specialistas, Maikie!

—Man išrodo, tėve, kad jis tikras apgavikas.

—Kaip tai apgavikas?

—O kam jis tau kišenių ciupinėja?

—Aš nežinau.

—Tai kas jis per vienas?

—Niekas nežino. Vienas jenglikas man bajino, kad jis pažįstas jį jau septynis metus, ir vis tik negalys išprasti, kas jis do per vienas. Su juo gali, vaike, rokuotis visai: ir ruskai, ir polckai, ir čigoniskai—kaip tik nori. Matyt, daug klesų išėjęs.

—O kažin kiek jis arklų yra pavogęs?

—Kaip tu, Maikie, atsivėži tai kalbėti ant daktaro? Jis gali tave sureštyti.

—Man rodos, tėve, kad jis nėra joks daktaras. Paj tikrą daktarą žmonių paprastai nėra daug, nes jis nesigarsina ir nežada jokių stebuklų. Rimtas daktaras paprastai ir vaistų pats neduoda. Jis tik parašo tau receptą, ir tu turi eit vaistinėn, kad ten vaistus sutaisyty.

—Na jau tu man neaiškin, Maikie, kas yra geras daktaras, ba Amerikoj gerų daktarų visai nėra. Ot Lietuvoj, kur yra gerų burtininkų, tai jie tau kožną ligą išgydys. Aš pats buvau užburtytas ir vienos kojos pakelt negalėjau, ale kaip nuėjau pas burtininką, tai kaip su ranka atėmė.

—Ar toliėjai?

—Apie tris krajavas mylias, vaike. Kiek tas bus ant amerikankų, tai aš nežinau, ale kaip tu eini škulėn, tai gali išrokuot.

—Apie 3 lietuviškos mylios, tai bus apie 8-9 angliškos mylios.

—Gali but, vaike.

—Ir tu nuėjai taip toli ant vienos kojos, tėve?

—Ašėjau ant abiejų.

—Tai reiškia, kad ta "užburtoji" tavo koja visai nebuvo užburta? Ar ne taip tėve?

—Jes, vaike, ji buvo užburta.

—Jei ji būtų užburta, tai tu nebūtum galėjęs pėsčias taip toli pas tą burtininką nueiti. Antras dalykas, burtininkų visai nėra. Jei kas sakosi esąs burtininkas ir galis gydyt ligas, tai jis yra apgavikas ir turėtų but pasodintas kalėjiman. Taip pat turėtų but nždaryti kalėjiman ir tie, kurie sako, kad "stebuklais" galima ligas gydyt. Ir visos "stebuklingos" vietos turėtų but uždarytos, nes ištikrųjų jos tik ligas platina.

—Kaip tu gali sakyti, Maikie, kad nėra stebuklų, kuomet Dievas rodo stebuklus ant kožno žingsnio!

—Kur tu juos matai, tėve?

—Aš matau juos visur. Kaip aš dirbau ant farmų, tai aš mačiau, kaip juoda karvė duoda baltą pieną. Arba štai, garnys stovi ant vienos kojos ir miega, o bet nenuvirsta. Ar tai ne stebuklai, Maikie?

—Ne, tėve, tai yra visai paprasti dalykai.

—Olrait, Maikie, aš tau parašysiu nepaprastą dalyką. Pereitą nedėdienį mudu su zakristijonu virėm munsainą. Tuo tarpu pradėjo skambint ant mišparų ir mudu turėjom eiti bažnyčion. Ir kaip tik išėjom, tuoj pasidarė eksplozija. Tai kaip tau rodos, vaike, ar čia nebuvo stebuklas?

—Visai ne.

—O aš tau sakau, Maikie, kad čia buvo labai didelis stebuklas. Juk jeigu ne bažnyčios varpai, mudu nebūtume išėję; o jeigu mudu nebūtume išėję, eksplozija būtų mudu sukoliečius, o gal ir visai užmušus. Taigi tu matai, vaike, kad bažnyčia čionai išgelbėjo dviejų žmonių gyvastį.

—Ne, tėve, aš čia nematau jokio stebuklo. Jei judu nebūtumet išėję bažnyčion, tai jusų munsainas veikiausiai nebūtų eksplodavęs ir jis butumet galėję jį sunaudoti. Dabargi jus turėjot nuostolio ir nesmagumo.

—Maikie, aš nenoriu su tavim daugiau kalbėti. Ką tik aš tau pasakau, tu vis apverti aukštyn kojom. Gud bai.

ŽARLIJOS.

Kunigai keikia bedievius. Ir kaip jų nekeikti?! Juk bedieviai išrado revolverius, kuriais kunigai besibovindami "išnetyti" nušauja savo gaspadines. Jeigu kuris kunigas bijosi revolvėrio, tai tas pradeda bovytis su kirviu arba peiliu ir, žiurėk, gaspadinė tampa sukaptopa į smotelius.

Kiekvienas kunigas nešioja ant kaklo pasikabinę kryželį. Ta jie daro mulkinimui tamsių žmonių. Ištikrųjų gi jiems pritiktų vieton kryželio nešioti dolerį, nes doleris tai yra tikras kunigų dievas.

Davatkos neapkenčia socialistų užtai, kad šie, sakoma, nori panaikinti kapitalizmą ir pinigų. Suprantama, davatkoms baugu, nes nesant pinigų neturės už ką nusipirkti iš kunigų dangaus karalystės.

Komunistai sako: "Darbininkas, kuris gamina pasaulio ponams turtus, pats nudrįskęs vaikščioja ir kuomet jis numiršta, tai laidoja jį be jokio pagerbimo, kaip kokį niekadeją. Bet kuomet numiršta dykaduonis kapitalistas, tai buna laidojamas su didžiausiom iškilmėm."

Visa tai tiesa. Bet pažiūrėkime, kas dedasi "darbininkų valdomoje" Rusijoje. Kuomet ten numiršta skurdžius darbininkas, tai buna palaidotas netik be jokių iškilmų, bet ir be grabo, kaip koks gyvulus. O kaip neseniai numirė Leninas, tai jį palaidojo su tokiom iškilmėm, su kokiom tik carai buvo laidojami.

Pasaulinis karas nors tiek "gero" padarė, kad išmokino žmones meluoti ir smugelnuoti. Smugelninkų yra netik Lietuvos valdžioj: pasirodo, kad jų pilna yra Amerikos ir Francijos valdžiu viršūnėse. Vis tai prakliniausi patriotai.

Man rodosi, kad nei vienas rytiniui valstijų miestas negali prilygti Chicagai. Kas iš kur tik atvažiuoja, tai vis pataiko į Chicago. Čia viešojo garsus dainininkas Babravičius, o dabar vieši garsus ristikas Požela. Pastarasis turi geresnį pasėkmį, negu Babravičius, nes pasirodo, kad ristikų mūsų publika labiau myli, negu koncertus. Ir kas stebėtina, kad ir moteris ristikų nėmis yra labai užinteresuotos.

Žmonės sako: juo arčiau prie altoriaus, tuo toliau nuo Dievo. Taip yra ir su Washingtono valdžia. Kiltuose miestuose ji įsako vykinti blaivybę net su kardu ir ugnim, o pačiame Washingtono valdininkai ir visoki diplomatai girtuokliauja kiek tik nori.

Komunistų Darbo Partija smarkiai auga... tuo pat sieks miliono narių. Jeigu vienas narys į tą jų partiją įstoja, tai penki įstoja. Mat, įstojančius jie užrašo, bet išstojančių—ne. Todėl pas juos ir narių skaičius toks didelis.

A. Garbukas.

"Vienybė" klausia: "Ar Grigaitis ir už Čepinskį didesnis?" Well, šita paslaptis ne visiems yra žinoma, kuris iš juodviečių didesnis. Bet daugelis brooklyniečių žino, kad komunistas Buivydas yra visa galva už Širvydą didesnis, bet kaip demagogai abudu lygūs.

Girdėtis, kad komunistas Steponavičius jau rengiasi

užimti S.L.A.—sekretoriaus vietą. Savo munsainerišką kromelį jis jau likviduoja. Kad sekmingiau tai atlikus, Pruseika yra pakviestas į talką išgerti visą munsainą, kad nereiktų kraustyti S.L.A. raštinę.

South Bostono sandariečiai pajiesko labai didelio asilo, pagal kurį galėtų nupešti beprincipės savo partijos emblemą. Patarčiau, kad "Sandaros" štabas atidžiai pasižiūrėtų į gerą veidrodį, o tenai pamatys lygiai kelis tokius sutvėrimus.

Žmonės kalba, kad Šalipinas gerai dainuoja. Negalimas daiktas! Kaip jis gali gerai dainuoti, kad neėmė dainavimo lekcijų pas musų gerb. komp. M. Petrauską? Šitai protauja nordikų rašes redaktorius p. Šliakys. "A. žal čto nežnakom ty s našim pietuchom," kartą pasakė asilas lakštingalai.

Nordikas.

Dailė ir chamai.

Kada sandariečiai surengia kokį koncertą, tai jiems rodos, kad jų darbas yra šventas. Jei "Darbininkas" ar kas kitas juos pakritikuoja, tai jie nebeįmano kaip jį smerkti. Dailės kritikuoti nevalia. Dailė yra šventa, dailė bepartvyvė.

Bet kada kiti surengia koncertą, ir koncertą daug geresnį negu sandariečių, tai jie išverčia ant jo visą savo chamizmą per savo "Sandarą".

Štai 17 vasario So. Bostone buvo Mokslo D-jos koncertas. Čia ir artistai buvo daug geresni negu pas sandariečius, ir salė daug švaresnė, ir publika daug inteligentiškesnė, o tečiaus "Sandaros" chamai sumaišė viską su purvais.

P-lė Endzelutė, kuri žavėte žavėjo publiką ir kuri po kiekvieno pasirodymo buvo išsautka griausmingais aplodismentais po tris keturis kartus.—šita panele Endzelutė "Sandaros" profanas prilygino prie "katės morčiaus mėnesyje." Sulygo, ji ir dainuot nemokanti, ir nežinanti kaip "užsilaikyti ant stiečiaus." Mat, ir šitoks juodnugaris žino kaip reikia "ant stiečiaus užsilaikyti!"

Kada p-lė Endzelutė dainavo andai Worcesterio sandariečių koncerte, tai sandariečiai apdovanojo ją gėlėmis. O kada p-lė Endzelutė dabar atvažiuo į So. Bostoną dainuoti Mokslo Draugijos koncerte, tai atėjo iš "Sandaros" chamas ir drėbė į ją gniūžtę purvų.

Ir tuo pačiu laiku tie begėdžiai nesidrovė kalbėti, kad dailė yra šventa, kad dailė bepartvyvė!

ŽEMĖS SENUMAS.

Mokslininkai remdamiesi įvairiais tyrimo budais randa, kad jau šimtai milijonų metų, kaip žemė gyvena. Mokslininkas Zoli tyrimu imdamas pagrindan natrijo kiekį vandenynė spēja, kad vandenyno amžius siekias 100 milijonų metų. Mokslininkas Sallas spēja nuo 80 iki 150 milijonų metų.

Kiti mokslininkai—tyrinėtojai žemės amžių dar senesniu randa. Tokiu budu jeigu vandenynas turi apie 80—150 milijonų metų amžiaus, tai žemės sluogsniai, savaimi aišku, turi buti dar daug milijonų metų senesni.

SOVĖ ALBANIJOS PREMIJER.

Iš Tiranos pranešama, kad tulas studentas Sovės Albanijos ministerį pirminką, bet nepataikęs.

EKONOMINIAI BRUOŽAI.

Rudolf A. Bach. Versla is rasy kalbos.

(Tęsa)

Kyla varžytinės tarp manufaktūrinių ir smulkiųjų savarankių amatininkų (pardavėjų konkurencija). Ši konkurencija mažina spynų kainą, ir nors atskiri šaltkalviai tegali padirbti per dieną 5 spynas, tačiau jie priversti parduoti savo dirbinius tokia pat kaina, kaip ir manufaktūrinių (7 spynos—1 darbo diena). Kitaip jų prekių nieks nepirks. Aišku, kad jie turi nuostolių ir galų gale nusigyvenę, turės mesti savo amatą arba paliauti savarankiai juoju verstis; turės stoti paprastais samdininkais pas manufaktūrinius.

Manufaktūrinius, turėdamas visus aukščiausius minėtus patogumus, naikina smulkiųjų amatą, o iš smulkiųjų amatininkų atima jų gaminimo įrankius; smulkieji amatininkai virsta samdiniais. Tečiau manufaktūros konkuruoja ne tik su smulkiuosiais amatininkais,—jos konkuruoja dar ir tarp savęs. Juo didesnė manufaktūra, juo ji daugiau turi patogumų, juo ji naudingesnė. Juo didesnė manufaktūra, juo joje mažesnis darbas, juo ji gali pigiau pardavinėti savo produktus. Tarp stambiosios ir smulkiuosios manufaktūrų eina nuolatinė konkurencija, ir stambioji turi nugalėti smulkiąją, lygiai kaip smulkioji manufaktūra nugalėjo smulkiųjų amatą. Manufaktūrų konkurencija reiškiasi tuo, kad kiekviena manufaktūra stengiasi pripildyti rinką savo prekėmis. Del to ji stengiasi kuo pigiau pardavinėti savo prekes. Pigiau gi ji gali pardavinėti tuomet, kai prekių gaminiui reikia mažiau žmogaus darbo.

Mašinų darbas.

Ir manufaktūrinius stengiasi vis labiau tobulinti gaminimą, vis mažiau vartoti žmonių darbo. Atsiranda mašinos. Mašina, galima sakyti, pakeičia amatininką, jo darbą. Mašina mechaniniai ir greitai daro tą pat, ką amatininkas per ilgą laiką tegali padirbti. Amatininkui reikia pirmiau mokslo, įpratimo, vikrumo, mašina gi visa to nereikalinga. Kad būtų geras audėjas, reikia ilgai mokytis, reikia tam tikro gabumo, tam audėjų darbas brangesnis, nekaip, pavyzdžiui, darbas, paprasto juodadarbio žemės kasiko, kurio amatas jokio mokslo nereikalauja. Kapitalistas, kuris nori atidegti audimo manufaktūrą, turi susirasti reikalingą skaičių audėjų, nustojusį gaminti įrankių ir priversti juosius už užmokesnį dirbti sau. Audėjų užmokesnis, žinoma, bus didesnis, nekaip juodadarbių užmokesnis. Bet štai išrasta garinė audimo mašina, kuri audžia greičiau ir geriau, nekaip audėjas. Manufaktūrinius įsigijęs tokią mašiną, jau nebereikalauja gabių, vikrių bei įpratusių audėjų; jis prie mašinos gali pastatyti paprastą juodadarbį darbininką, kadangi stovėti ir valdyti mašiną visai nesunkus ir negudrus darbas, o mokėti juodadarbiui reikia daug mažiau, nekaip įgudusiam amatininkui.

Tokiu budu, mašina pakeičia amatininko mokslą, duoda kapitalistui galimybės apsieiti be amatininkų, pastarųjų gi vietoj samdytis juodadarbius. Atsiranda fabrikas. Reiškia, fabrike visą darbą, kuris reikalingas mokslo, įpratimo ir įgudimo, dirba mašinos, o prie mašinų stovi paprasti darbininkai juodadarbiai, kuriems joks mokslas nereikalingas. Esant fabrikos gaminiui, darbo našumas visų didžiausias. Koks nors kalvis, pavyzdžiui, per dieną gali padirbti apie 600 vinių, o juodadarbis fabrike mašinos pagalba lengvai padirbs keliatą tukstančių. Aišku, kad fabriko vinius bus daug pigesnis už kalvio vinius. Apskritai, fabrikas naikina manufaktūras (ir amatus), plačiai atidaro duris juodadarbiams ir daro bereikalingus amatų mokslą bei gamybą. Amatininkai priversti arba skursti ir badauti, arba virsti fabrikos juodadarbiais, kapitalistams darbo rankomis.

Suglauskime dabar trumpai visa, kas buvo šiam skyriuje pasakyta apie tai, kaip gamintojai žemdirbiai ir amatininkai tapo kapitalistų rankomis. Senų senovėje bendruomenės karo reikalams vesti (apsigynimui ir puolimui) atsiranda drąsiausi, stipriausi ir gudriausi žmonės, kurie ilgainiui tampa vadais. Šitie vadai pamažu paverčia savo bendruomenes, tampa jų valdo-

vais. Jie nedirba jokio naudingo darbo, o gyvena drauge su savo ginkluotąja kariuomene duoklėmis, kurias jiems teikia nugalėtosios bendruomenės, taip pat plėšimais. Nuolatinis karas tarp bendruomenių priveda prie to, kad stipresniųjų bendruomenių vadas nugalį silpnesniąsias bendruomenes ir apdeda jasias duokle. Toliau toki stipresnieji vadai pradeda tarp savęs kariauti ir kariauja tol, kol vienas stipriausias kokių nors budu nugalį visus kitus ir prisijungia jų bendruomenes sau.

Atsiranda valstybė, kurios priešais stovi toks nugalėtojas vadas arba kunigaikštis. Taip atsirado ir Rusijos valstybė (senovėje Lietuvos valstybė maždaug tokiu pat budu atsirado.—Vertėjas). Rusijos carai ir kunigaikščiai skyrė ištisas bendruomenes savo ištikiams tarnams bajorams. Bajorai spaudė sau pelną iš bendruomenių. Paskui, kai valstiečiai nepakęsdami bajorų žiaurumų, pradėjo bėgti iš gyvenamųjų vietų, carai uždraudė iš gyvenamųjų vietų judintis. Atsirado baudžiava. Bajorai—dvarininkai pasidarė žemės ir žmonių savininkai. Toliau baudžiava buvo panaikinta, tai yra, buvo pripažinta, kad dvarininkai tik-tai žemės savininkai, žmonių gi savininkais negali būti, nes tai priešinga Dievo įstatymams. Bet ištikrųjų išėjo tas pat, nes valstiečiai paliausuoti be žemės turėjo vėl lįsti į dvarininkų jungą. Dvarininkas, kaip ir pirmiau sėdi ant valstiečio sprando ir čulpia iš jo kraują. Taip gamintojas—žemdirbys, nustojes žemės, virto "darbo rankomis" dvarininkui.

Gamintojai amatininkai spietėsi miestuose. Apsukresni, gudresni jų išsistumdavo pirmyn. Silpnieji, kokių nors nelaimių nepasisekimų ištiktieji, nustojo savo gaminių įrankių ir samdydavosi paprastaisiais darbininkais pas pirmuosius. Atsirado manufaktūros. Atsiradusios jos nustelbė smulkiuosius amatininkus ir paveržė visą amatų gamybą. Einant manufaktūrų konkurencijai, kuri stengiasi labiausiai išplėsti gamybą ir, kiek galint, papiginti žmonių darbą, atsiranda mašinos, susikuria fabrikai, kurie išstumia iš gamybos amatininkų darbą, pakeisdami amatininkus paprastaisiais juodadarbiais darbininkais. Fabrikų konkurencija nustelbia manufaktūras ir visą smulkiųjų amatą, o patį smulkiųjų amatininką, netekusį savųjų gaminių įrankių, paverčia juodadarbiu, paprastu mašinų prižiūrėtoju, darbo rankomis.

Žmonijos visuomeninio gyvenimo pradžioje darbo paskirstymas skyrė visus žmones į dvi didžiules dalis—gamintojus, žemdirbius ir gamintojus amatininkus. Ilgus amžius kiekviena šitų darbo armijų darbo paskirtąją sau bendrojo žmonijos darbo dalį. Laikui bėgant, žemdirbys gamintojas varginamas ir kankinamas ėjo per bajorų—dvarininkų rankas, o gamintojas amatininkas gavo patirti visus manufaktūros ir fabrikos gerumus. Ir štai galų gale abu gamintojai, netekę savo įrankių, suvargę ir alkani susitinka prie fabriko mašinos. Dabar tarp jų dviejų nėra skirtumo: ir vienas ir antras—tiktai "darbo rankos." Pirmaisiais laikais laukiniai žmonės negalėjo turėti tų žinių mokslo bei patyrimo, kurių turėjo žemdirbys ir amatininkas. Tačiau kapitalistai su pagalba savo fabrikų atėmė nuo žemdirbio ir amatininko drauge su gaminiu įrankiais ir jų protinį išsilavinimą, jų iğytasias žinias. Protą, gabumus, žinias pakeitė mašinos, o nuo žmogaus pradėta reikalauti tiktai stiprių rankų, geros sveikatos.

Išėina, jog gamintojas baigė tuo, kuo kuo pradėjo: jisai virto tokiu pat laukiniu žmogumi, koku kadaise buvo. Taip ištikrųjų ir būtų atsitikę, jei kapitalistai bei dvarininkai būtų turėję visą valią, visiškai laisvas rankas. Bet to jie neturėjo. Gamintojai, pamatę savo prazutį, susiprato kas esą, pamatę savo priešus ir pradėjo su jaisiais kovą. Ta kova eina ir šiaandien. Apie ją pakalbėsime kitą kartą ir kitą vietą. Toliau mes žiūrėsime, kaip kapitalistai ir dvarininkai valdė "darbo rankas", kaip iš jų pelną ėmė.

(Toliau bus)

KORESPONDENCIJOS.

MONTELLO, MASS.

Komunistai ir klerikalai.

Vasario 19 d. klerikalai parengė prakalbą paminėjimui šėsių metų sukaktuvių Lietuvos nepriklausomybės. Kalbėtojų buvo kun. Garmus iš Lietuvos. Nuejau ir aš pasiklausyti, kaip klerikalai išsireiškia apie Lietuvos nepriklausomybę. Klerikalų prakalbos susidomėjau ypač todėl, kad sekama vakarą, vasario 20 d., vietiniai komunistai, pasikinkę Draugijų Sąryši, taipgi rengė prakalbą tuopat tikslu.

Inėjau į svetainę, pilną žmonių, didžiųjų senos moterėlių su senkais ir kelias dukulei. Kalba kun. Garmus, giria Lietuvos klerikalų valdžią. Bėgioja jis po estradą, skėtriamas rankomis, muša kumščiomis sau į galvą šaukdamas: "Mokslo! mokslo! Sakau mokslo! Nes Lietuvoj daugias reikalinga tokių vyrų (atbulkalnierių)—M.). Nes visas pasaulis žiuri į Lietuvą, ta mažą valstybę, kokius ji ištobulėja daro su savo liautais. (Mat kunigai pripratę prie darymo stebuklų su liautais.—M.) Lietuvos valdžia susideda iš 50 vyrų (su prask klerikalų.—M.), nes kiti tai yra vokiečiai, žydai ir tam panašūs biauvių, kurie nėra vėję Lietuvoj gyventi. Klaidėdai dar ir šandie nėra paskelbtas rinkimai vien todėl, kad mes žinome, kad iš ten negali būti išrinktas mūsų žmogus; iš ten gali ateiti tik vokiečiai ir tam panašūs gaivalai."

Baigdamas savo kalbą kun. Garmus sako: "Aš jums jau aiškinau, kad Lietuvai reikia mokytojų vyrų, kad studentams nereikėtų eiti bulvių skustį naktimis, todėl jūs turite aukauti pasiklausius savo dolerių." Tas reikiškas, atiduk, nesupratus skurdžiau, savo paskutinį kasnį duonos, kad kunigų didelių pilvus palaikyti, kad jie dar daugiau sustiprintų buožių valdžią, kad jie dar daugiau pajęgtų silpninti lasvės žodį ir spauda Lietuvoj. Ir taip ištikimi parapijonys sumetė apie du šimtu dolerių. Geriaus saktant, tie pinigai iš jų buvo atimti, nes buvo per du sykį renkama ir verčiama, kad atiduotų Lietuvos, arba Amerikos bonus, jei kas turi.

Dabar katalikams prisieina tēmt, ar ištikrųjų tie pinigai bus sunaudoti priegėbėjimui biednų studentų. Pora komunistų statė klausimus, bet tie klausimai išėjo kun. Garmui ant naudos ir katalikai turėjo progą pamatyti, ant kiek bolševikai yra mokyti, nes bolševikais Venslauskas statydamas klausimą pavartojo žodį "krakmolos", vietoj "krakolos", iš ko kun. Garmus pridarė daug juokų savo avėlėms.

Tokiems klausimų statytojams, kaip Venslauskui ir Šimaičiui, patartina neikišti savo nosies, kur nereikia, nes jūs davėte progą švazgdžio avėlėms pamatyti, kad bolševikai yra kvailėsnė ne kaip jie ligėiol manė.

Vasario 20 d. surengė prakalbą ir bolševikai. Plakatuose garsino, kad bus trijų sriovių kalbėtojai. Bolševikai manė tokią pat žulkę atlikti, kokią jie atliko pakviesdami ir apiplėsdami draugą Bielinį. Bet šį kartą tas jiems nepavyko.

Kad bolševikai smunka, tai yra faktas, nes pasiklausyti Pruseikos prakalbos susirinko labai mažai publikos; pačių bolševikų atsilankė apie porą dešetų ir vieną iš jų pats Pruseika

pripažino bepročiu. Tokiu būdu Pruseika kalbėdamas mėgino taikytis prie publikos, švelnindamas savo kalbą. Jo prakalba atrodė lyg kad Džian Bambos spycius, nes Keidės rolėj "lošė" S. Kriauciūnas. Temos Pruseika neturėjo jokios, tik bėgiojo su savo kalba po visą pasaulį, nežinodamas nei kur nutupiti. Pasakė, kad Lietuvoj socialdemokratų eina ranka rankon su klerikalais.

Po prakalbų prasidėjo klausimai. Pirmą klausimą stato Kireilis. Jis klausia: "Kalbėtojas trokšta politinių kalinių paliosavimo Lietuvoj, bet kodel komunistai laiko uždare tukstančius politinių kalinių Rusijoje?"

Pruseika atsako: "Mes tokius klausimus gauname visur ir nereikėtų čionais į juos atsakinėti."

Antrą klausimą vėl stato Kireilis: "Kalbėtojas nurodė, kad Lietuvos soc-dem. eina išvien su klerikalais ir socialdemokratų spauda turi Lietuvoj laisvę, tai lai kalbėtojas paaiškina, kodel socialdemokratų yra areštuojami ir grūdami į kalėjimus, ir kodel ju laikraščius cenzura išbraižo?"

Pruseika atsako, kad ne socialdemokratų (Seimo atstovų) grūda kalėjimams, bet darbininkų grupės atstovus, kurie yra bolševikai. Čia Kireilis pasokęs atkerta: "Darbininkų grupė neturi nei vieno atstovo neveda į Seimą, pereitais rinkimais. Tad kam tamsta meluoja?" Pruseika paraudęs pradeda sakyti: "Kaip mes, bolševikai, galim praveisti, kad mūsų partija buvo nelegalė, išdraskyta."

Antras klausia Vaiciūnas: "Tamstos niekinat bei šmeižiat Lietuvos valdžią, kad ji netiketa, tai kur jūs, bolševikai, buvot pirm klerikalų išgalėjimo?" Pruseika daro ilgus ir tuščius išvadžiūjimus.

Trečias klausia P. Baltrėnas (bolševikūtas): "Aš nežinau, kuris iš mūsų yra beprotis. Tulas laikas atgal čionais kalbėjo Michelsonas ir nurodė, kad Vokietijai valdo ne socialdemokratų. O drg. Pruseika išsireiškė, kad socialdemokratų. Tai kas čia tuom melagium yra?"

Ir Pruseika išaiškino savo draugui, kad Vokietijai valdo ne socialdemokratų. Reikiška ir pats bolševikų vyskupas pripažino, kad bolševikai yra bepročiai ir melagijai!

Komunistai surinko savo kalinių fondą 16 dolerių. Bet Sąryšis turės lėšas padengti. Ar nereiktų draugijoms užprotestuoti prieš tokį elgimąsi?

Montelietis.

WATERBURY CONN.

Koncertas Mariampolės Realės Ginnazijos naudai.

Vasario 10 d. atsibuvo koncertas, kurį surengė Waterburio Progresyvių Draugijų Sąryšis paremimui Mariampolės Realės Ginnazijos. Programos buvo gana ilgas, kurio išpildyme dalyvavo dar tik pirmu kartu Waterbury mėgėjai-dainininkai: M. Monikaitė, iš Montello, Mass., F. F. Morkus iš New Yorko ir vietinis artistas-smuikininkas J. Prusalaitis.

Aš čia noriu tarti keliatą žodžių kaslink dainininkui, ne tai savo mintį išreiškdamas, bet kaip publika išsireiškė. M. Monikaitė turi madonų ir išlavintą balsą, ji dainuoja gerai, tiktai publiškai nepatinka tos itališkos dainos, taipgi ir kitos,

kurios nelietuviškos. O kad ir lietuviškai dainuoja, bet jeigu kokias liudnas dainas, tai publikos irgi neužganėdina. Taipgi ir p. Morkus yra geras dainininkas, bet ir apie jį tą patį reikia pasakyti, kad J. Prusalaitis, tas jaunas muzikos genijus, geriausiai pasižymėjo. Waterburiečiai dar pirmu kartu turėjo progą išgirsti tokį talentingą jaunuolį smuikininką.

Publikos buvo pilnutėlė svetainė. Nors įžanga buvo ir aukšta, tačiau pelno liko neperdaugiau, vos 41 dol. Mat išlaidos buvo didelės.

Kaip teko girdėti, tai Sąryšis ketina ir ant toliaus darbuotis Mariampolės Realės Ginnazijos naudai. Rodos buvo sumanyta surengti prakalbą adv. J. Bagočiui. Ir jau porą kartų buvo kviestas, tačiau p. Bagočius, nežinia delei kokių priežasčių atsisako atsilankyti su prakalba į Waterburį. Jis savo laiškuose atskaidamas komisijai pareiškė, buk daugiau nebekeblėsias miekur. Tačiau kaip girdėjome, nepersėnai kalbėjo Conn. valstijoje keliose vietose. O waterburiečiai Bagočiaus yra pasilęgi ir norėtų išgirsti apie Lietuvą, ką jis ten matė ir girdėjo.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Vargdienis.

DETROIT, MICH.

Apie darbus ir "bedarbius".

Detroitas yra didelis miestas ir darby čia yra visokių, kas koki darbą nori, tas toki ir gali gauti. Bet yra čia ir "bedarbių", kurie valkiojasi gatvėmis ir tyko ką nors apgauti. Šitie "bedarbiai" kartais prisiplaka prie gerų žmonių ir juos nusikraudžia. Nuo tokių galvų reikia apsisaugoti.

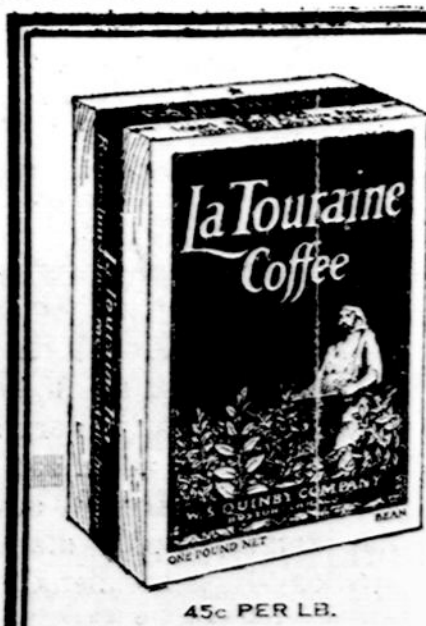
Šiomis dienomis čia perėjo didelės pūgos. Sniego privertė iki kelių.

Ten Betupis.

Redakcijos Atsakymai.

A. Kuklane, Detroit, Mich. —Nei Wilsonas, nei Hardingas nebuvo katalikai. Vienas jų buvo episkopas, o kita metodistas. Dar nei vienas Suv. Valstijų prezidentas nebuvo katalikas.

Korespondentams. Pastaroms dienomis redakcija gavo iš įvairių Lietuvos klerikalų tiek korespondencijų, kad prie geriausių norų

Jums patartina pasirinkt geriausią

Pas jusų groserj ant lentynų—papasręk jol!

W. S. QUINBY COMPANY,
291 ATLANTIC AVE., BOSTON, MASS.

kurios nelietuviškos. O kad ir lietuviškai dainuoja, bet jeigu kokias liudnas dainas, tai publikos irgi neužganėdina. Taipgi ir p. Morkus yra geras dainininkas, bet ir apie jį tą patį reikia pasakyti, kad J. Prusalaitis, tas jaunas muzikos genijus, geriausiai pasižymėjo. Waterburiečiai dar pirmu kartu turėjo progą išgirsti tokį talentingą jaunuolį smuikininką.

Publikos buvo pilnutėlė svetainė. Nors įžanga buvo ir aukšta, tačiau pelno liko neperdaugiau, vos 41 dol. Mat išlaidos buvo didelės.

Kaip teko girdėti, tai Sąryšis ketina ir ant toliaus darbuotis Mariampolės Realės Ginnazijos naudai. Rodos buvo sumanyta surengti prakalbą adv. J. Bagočiui. Ir jau porą kartų buvo kviestas, tačiau p. Bagočius, nežinia delei kokių priežasčių atsisako atsilankyti su prakalba į Waterburį. Jis savo laiškuose atskaidamas komisijai pareiškė, buk daugiau nebekeblėsias miekur. Tačiau kaip girdėjome, nepersėnai kalbėjo Conn. valstijoje keliose vietose. O waterburiečiai Bagočiaus yra pasilęgi ir norėtų išgirsti apie Lietuvą, ką jis ten matė ir girdėjo.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai." Turbut pas ta kumutė "neviskas namie." Sąryšis "negyvuoją", bet ji kontroliuoja socialistai su tautininkais, ir jis rengia koncertus.

Tula komunistė kumutė "Laisvė" verkslendamavalojoja, buk šį koncertą surengė "negyvuojantis Sąryšis." Bet toliaus sako, kad "Sąryšis kontroliuoja socialistai ir tautininkai

